

AA YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK AŞ
Şehit Ersan Cad. No: 28 / 5 06680 Çankaya- Ankara.
Tel:+90 312 4688150 Faks: +90 312 4270847
Ticaret Sicil No: Ankara-170606
www.aa-ymm.com

SİRKÜLER

Tarih,08/12/2023

Sayı:2023/47

KONU: 2024 Yılında Kullanılacak Ticari Defterlerin Açılış Tasdiklerinin Aralık 2023 Sonuna Kadar Yaptırılması Gerekiyor.

Türk Ticaret Kanunu'nun **Defter tutma yükümlülüğü başlıklı 64 üncü** maddesinde ticari defterlerin açılış ve kapanış tasdiklerine ilişkin hükümler yer almakta; ayrıca aynı maddenin üçüncü fıkrasının son cümlesinde “fiziki ortamda veya elektronik ortamda tutulan ticari defterlerin nasıl tutulacağı, defterlere kayıt zamanı, onay yenileme ile açılış ve kapanış onaylarının şekli ve esasları Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığınca müştereken çıkarılan tebliğle belirlenir.” hükmüne yer verilmektedir.

Defter tutma ve tasdikleri konusunda Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığınca 19/12/2012 Tarih ve 28502 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan **TİCARİ DEFTERLERE İLİŞKİN TEBLİĞ, VUK ve TTK hükümlerine** göre tutulacak **defterlerin açılış ve kapanış onayı** hakkında ve **Defter Beyan sisteminden ve e-defter sisteminden** tutulacak defterler konusundaki bilgiler aşağıda belirtilmiştir.

MÜKELLEFİYETE GÖRE TASDİK ETTİRİLECEK DEFTERLER

GELİR VERGİSİ MÜKELLEFLERİ İÇİN:

1)-Bilanço Esasına Göre Tutulacak Defterler (Gerçek Kişiler);

- a)-Yevmiye Defteri
- b)-Defteri Kebir
- c)-Envanter Defteri

2)-Kollektif ve Komandit Şirketler

- a)-Yevmiye Defteri
- b)-Defteri Kebir
- c)-Envanter Defteri
- d)-Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri (Ticari Defter Tebliği Madde -5/2)

3)-İşletme Esasına Göre Tutulacak Defter;

13/12/2017 Tarihli Resmi gazetede yayımlanan VUK 486 Seri numaralı Genel tebliğine göre; **İşletme Defteri** GİB Web sayfası üzerinden. “**Defter-Beyan Sistemin**” de **Elektronik ortamda tutulacaktır.**

4)-Serbest Meslek Erbabının Tutacağı Defter;

13/12/2017 Tarihli Resmi gazetede yayımlanan VUK 486 Seri numaralı Genel tebliğine göre; **Serbest Meslek Kazanç Defteri** GİB Web sayfası üzerinden. “**Defter-Beyan Sistemin**” de **Elektronik ortamda tutulacaktır.**

5) Gerçek Usule Tabi Çiftçilerin Tutacağı Defterler:

Çiftçi İşletme Defteri: Zirai işletme hesabı esasına göre kazancı gerçek usulde tespit olunanların (çiftçiler) tutmuş oldukları defterdir.

13/12/2017 Tarihli Resmi gazetede yayımlanan VUK 486 Seri numaralı Genel tebliğine göre; **Çiftçi İşletme Defteri** GİB Web sayfası üzerinden. “**Defter-Beyan Sistemin**” de **Elektronik ortamda tutulacaktır.**

Çiftçiler, diledikleri takdirde Çiftçi İşletme Defteri yerine BİLANÇO esasına göre de defter tutabilirler. (GVK Md.59)

Defter Beyan Sisteminde Tutulan Defterler İçin İlk Müracaat, Açılış Ve Kapanış İşlemleri:

1. DEFTER BEYAN SİSTEMİNE MÜRACAT : Defter-Beyan Sistemini İLK DEFA kullanmaya başlayacak olan mükellefler takvim yılından önceki ayın son gününe (31/Aralık) kadar (bu gün dahil) www.defterbeyan.gov.tr adresi üzerinden veya gelir vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairesi aracılığıyla başvuru yapmaları gerekmektedir.

2.İlk defa veya yeniden işe başlama ile sınıf değiştirme hallerinde kullanmaya başlamadan önce, izleyen faaliyet dönemlerindeki açılış onayları ise defterlerin kullanılacağı faaliyet döneminin ilk gününde GİB tarafından elektronik olarak yapılır. Açılış onayı Vergi Usul Kanun’da öngörülen tasdik hükmündedir.

3. Defter-Beyan Sistemi üzerinden tutulan defterler, Vergi Usul Kanun’u kapsamında geçerli kanuni defter olarak kabul edilecektir.

4. Defter-Beyan Sistemi kullanmakla yükümlü olan mükelleflerden defter tutmak zorunda olanların kâğıt ortamında tuttukları defterlerin hukuki geçerliliği bulunmamaktadır.

5. Defterlere ait oldukları takvim yılının son ayını takip eden dördüncü ayın sonuna kadar GİB tarafından elektronik ortamda kapanış onayı yapılır.

KURUMLAR VERGİSİ MÜKELLEFLERİ İÇİN:

1)- ANONİM ŞİRKETLER

- a) -Yevmiye Defteri
- b) -Defteri Kebir
- c)- Envanter Defteri
- d) -Damga Vergisi Defteri

- e)- Yönetim Kurulu Karar Defteri
- f) -Pay Defteri
- g) -Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri

***Mevcut durumda kullanılmakta olan, pay defteri ile genel kurul toplantı ve müzakere defteri yeterli yaprakları bulunmak kaydıyla ve bu Tebliğde belirtilen bilgilerden eksik olanların yazılması suretiyle açılış onayı yapılmaksızın kullanılmaya devam edilebilir. (Ticari defter tebliği Geçici Madde -3/1)**

2)-LİMİTED ŞİRKETLER:

- a) Yevmiye Defteri
- b) Defteri Kebir
- c) Envanter Defteri
- d) Pay Defteri
- e) Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri

* Limited şirketlerde halen kullanılmakta olan ortaklar kurulu karar defterlerinde yeterli yaprakları bulunmak kaydıyla, genel kurul toplantı ve müzakere defteri olarak kullanılmaya devam olunabilir. (Ticari Defter Tebliği Geçici Madde -3/2)

* Mevcut durumda kullanılmakta olan, pay defteri ile genel kurul toplantı ve müzakere defteri yeterli yaprakları bulunmak kaydıyla ve bu Tebliğde belirtilen bilgilerden eksik olanların yazılması suretiyle açılış onayı yapılmaksızın kullanılmaya devam edilebilir. (Ticari defter tebliği Geçici Madde -3/1)

LİMİTED ŞİRKET MÜDÜRLER KURULU DEFTERİ HAKKINDA AÇIKLAMA:

(Bu defterin tutulması zorunlu değildir.) Bu defteri tutmak istemeyenler; Limited şirkette aldıkları kararları genel kurul toplantı ve müzakere defterine kaydetmek zorundadırlar. Limited şirketlerde müdür veya müdürler kurulunun şirket yönetimi ile ilgili olarak aldığı kararlar genel kurul toplantı ve müzakere defterine kaydedilebileceği gibi ayrı bir müdürler kurulu karar defteri de tutulabilir.

Müdürler kurulu karar defterinin tutulması halinde açılış ve kapanış onayları dahil olmak üzere yönetim kurulu karar defterine ilişkin hükümler uygulanır. Kararların genel kurul toplantı ve müzakere defterine kaydedilmesi halinde Ticari Defterler Tebliğinin 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen hususların yazılması zorunludur. Ayrı bir müdürler kurulu karar defteri tutulması halinde müdür veya müdürler kurulu kararları genel kurul toplantı ve müzakere defterine kaydedilemez.

3)- KOOPERATİFLERİN TUTACAĞI DEFTERLER:

1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre kurulan kooperatifler ile bunların üst kuruluşları aşağıdaki defterleri tutacaktır.

- a) Yevmiye Defteri
- b) Defteri Kebir
- c) Envanter Defteri
- d) Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri
- e) Yönetim Kurulu Karar Defteri
- f) Pay Defteri

DERNEK VE VAKIFLARIN İKTİSADİ İŞLETMELERİNİN TUTACAĞI DEFTERLER

- a) Yevmiye Defteri
- b) Defteri Kebir
- c) Envanter Defteri

DİĞER DEFTERLER:

(Yukarıda sayılanlar dışında ihtiyaç halinde tutulması gereken defterler)

İmalat defteri, Kombine imalatta imalat defteri, Bitim işleri defteri, Yabancı nakliyat kurumlarının hasılat defteri, Ambar defteri.

Anonim şirketler ile Damga Vergisi SÜREKLİ mükellefiyetti olanlar DAMGA VERGİSİ DEFTERİ tasdik ettirmeleri gerekmektedir.

DEFTERLERİN TASDİK ZAMANI:

Gerek VUK Md.221 gerekse TTK Md.64 hükümlerine göre:

1. Öteden beri işe devam etmekte olanlar defterin kullanılacağı yıldan önce gelen son ayda (Normal hesap dönemleri için **ARALIK AYI SONUNA KADAR**);
2. Hesap dönemleri Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından tespit edilenler, defterin kullanılacağı hesap döneminden **önce gelen son ayda**;
3. Yeniden işe başlayanlar, sınıf değiştirenler ve yeni bir mükellefiyete girenler işe başlama, sınıf değiştirme ve yeni mükellefiyete girme tarihinden önce; vergi muafiyeti kalkanlar, muafıktan çıkma tarihinden başlayarak **on gün içinde**;
4. Tasdike tabi defterlerin dolması dolayısıyla veya sair sebeplerle yıl içinde yeni defter kullanmaya mecbur olanlar bunları **kullanmaya başlamadan önce**.
5. Anonim Şirketler, Limited Şirketler , Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirketler ve Kooperatiflerin **İlk kuruluşunda** kullanmak zorunda oldukları **defterlerinin tamamı ticaret sicilinde onaylatılacaktır.**

TASDİK YENİLEME (ARA TASDİK) (VUK MD. 222 ve TİCARİ DEFTER TEBLİĞİ MADDE 17–18)

Defterlerini ertesi yılda da kullanmak isteyenler Ocak ayı, hesap dönemleri Maliye Bakanlığınca tespit edilenler bu dönemin ilk ayı içinde tasdiki yeniletmeye mecburdurlar.

ARA TASDİK (TASDİK YENİLEME) YAPILABİLECEK DEFTERLER:

- 1- Yevmiye defteri, (Ara tasdik yapılmadan önce, kapanış onayı yaptırılması gerekir.)
- 2- Defteri kebir,
- 3- Envanter defteri
- 4- A.Ş Yönetim Kurulu Karar Defteri, (Ara tasdik yapılmadan önce kapanış onayı yaptırılması gerekir.)
- 5 -Kullanılması halinde Damga Vergisi Defteri

KAPANIŞ ONAYI (TASDİKİ) YAPILACAK DEFTERLER : (TTK MD 64/ 3, 5)

1)-Anonim Şirket Yönetim Kurulu KARAR DEFTERİ, (izleyen faaliyet döneminin birinci ayının sonuna kadar normal hesap dönemleri için OCAK AYI Sonu)

2)- Bilanço esasına göre defter tutan TÜM MÜKELLEFLERİN YEVMİYE DEFTERİ, (izleyen faaliyet döneminin altıncı ayının sonuna kadar normal hesap dönemleri için HAZİRAN AYI Sonu)

Yukarıdaki defterler dışındaki defterlerin KAPANIŞ TASDİKİ YAPTIRILMAZ.

E-DEFTER TUTANLAR; YEVMİYE VE DEFTERİ KEBİR DIŞINDAKİ DEFTERLERİ NOTERE TASDİK ETTİRECEKLER:

E- defter tutan mükellefler; Yevmiye ve Defteri Kebir defterleri dışında, Tutmak zorunda oldukları defterleri kağıt ortamında tasdik ettirmek ve tutmak zorundadırlar.

E-DEFTER'E GEÇİŞ TARİHİLERİ

SEKTÖR AYRIMI OLMASIZIN TÜM MÜKELLEFLER İÇİN E-FATURA VE E-DEFTER'E GEÇİŞ TARİHLERİ:

YIL	YIL BRÜT SATIŞ HASILATI	E-FATURA	E-DEFTER
2023	3 MİLYON TL	01.07.2024	01.01.2025

• **ÖTV** Kanununa ekli I sayılı listedeki malların imali, ithali, teslimi vb. faaliyetleri nedeniyle **EPDK**'ndan lisans alan işletmeler ile **ÖTV Kanununa ekli III sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal edenler; lisans alımı, imal, inşa veya ithalin yapıldığı ayı izleyen dördüncü ayın başından itibaren e-Fatura uygulamasına geçiş yapmak zorundalar.**

• Komisyoncu veya tüccar olarak **sebze ve meyve ticaretiyle** uğraşanlar, işe başlama tarihinden **itibaren 3 ay içinde başvurularını ve fiili geçiş** hazırlıklarını tamamlayarak **e- Fatura** uygulamasına geçiş yapmak zorundalar.

• İhracat işlemlerinde **e-Fatura** uygulamasına kayıtlı olan mükelleflerden, 3065 sayılı KDV Kanununun 11'inci maddesine göre mal ihracı (Türkiye'de ikamet etmeyenlere özel fatura ile yapılan bavul ticareti kapsamındaki satışlar dahil) ve yolcu beraberli eşya ihracı (Türkiye'de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satışlar) kapsamında fatura düzenleyecek olanlar, söz konusu faturalarını **e-Fatura** olarak düzenlemeleri zorunludur.

Gayrimenkul & Motorlu Araç Alım-Satım ve Kiralama İşleri Yapanlar:

(Gayrimenkul ve/veya motorlu taşıt, inşa, imal, alım, satım veya kiralama işlemlerini yapanlar ile bu işlemlere aracılık faaliyetinde bulunan mükellefler)

YIL	YIL BRÜT SATIŞ HASILATI	E-FATURA	E-DEFTER
2023	500 BİN TL	01.07.2024	01.01.2025

ELETRONİK (İNTERNET) ORTAMDA MAL VE HİZMET SATIŞI YAPANLAR İÇİN GEÇİŞ TARİHLERİ:

(Kendilerine veya aracı hizmet sağlayıcılarına ait internet sitelerinde veya diğer her türlü elektronik ortamda mal ve hizmet satışını gerçekleştiren mükellefler.)

YIL	YIL BRÜT SATIŞ HASILATI	E-FATURA	E-DEFTER
2023	500 BİN TL	01.07.2024	01.01.2025

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI İLE BELEDİYE RUHSATLI OTELLER:

(Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Belediyelerden yatırım ve/veya işletme belgesi almak suretiyle konaklama hizmeti veren otel işletmeleri)

YIL VE BRÜT SATIŞ HASILATI SINIRLAMASI YOK SEKTÖRDEKİ TÜM MÜKELLEFLER E-FATURA KULLANACAK, E-DEFTER TUTACAK.
--

Bağımsız denetime tabi olan şirketler e-Defter tutmaları zorunludur.

e-Defter başvurusu nasıl yapılır ?

Elektronik Defter başvurusu yapmak için tüzel kişilerin Mali Mühür, gerçek kişilerin ise Mali Mühür veya e-İmza temin ederek <https://uyg.edefer.gov.tr/edeferbasvuru/> adresinden başvurularını yapmaları gerekir.

TİCARET SİCİL TASDİKNAMESİ ALMA ZORUNLULUĞU:

Ticaret siciline kayıtlı bulunanlar; Ticari defterlerinin noterlere tasdikleri sırasında, TTK. nun 64. maddesinde belirtilen ve Ticaret Sicili Yönetmeliğinin 16'ncı maddesi uyarınca Ticaret sicil müdürlüklerinden alacakları "TİCARET SİCİLİ TASDİKNAMESİ" Noterlere ibraz edilecektir.

Ancak; 27/01/2013 Tarihli Resmi Gazetede yayımlanan Ticaret Sicili Yönetmeliğinin 16/6. maddesine göre "Sicil tasdiknamesi; Tasdiknamede yer alan bilgilerde bir değişiklik olmadığı veya yenisi düzenlenmediği sürece geçerlidir." Hükmüne göre önceki yıl veya yıllarda alınmış belgeler yukarıdaki koşulları taşıması halinde yeniden alınmasına gerek yoktur. Eski tarihli belge notere ibrazı yeterlidir.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımla;

Tevfik KALAY

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

+90 3124688150

+903124270847

tevfikkalay@aa-ymm.com

AA Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.

Şehit Ersan Cad. No:28/5 Çankaya. 06580 Ankara- TURKEY.

www.aa-ymm.com

AA Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş. kadrosunda bulunan deneyimli yeminli mali müşavirler ve smmm'ler ile birlikte 27 yıldır vergi ve denetim konularında yerli ve yabancı firmalara danışmanlık ve tasdik hizmetleri sunan kurumsal bir şirkettir. Şirketimiz kurumlar vergisi beyannamesi ve eki mali tabloların tasdiki yanında, her türlü KDV iadesi tasdik raporu, şirket değerlemesi, kooperatif ve üst kuruluşlarında denetim hizmetleri de vermektedir. Sunulan hizmetlerde ana rehberimiz; mesleki tutku, doğruluk, dürüstlük, güvenilirlik, açıklık, kalite ve ekip çalışmasıdır.